

754164

LIGA PENTRU UNITATEA CULTURALĂ A TUTUROR ROMÂNILOR

MANIFESTUL COMITETULUI CENTRAL

AL

LIGEII

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SI

DISCURSURILE ȚINUTE LA ÎNTRUNIREA DIN 21 SEPTEMBRE 1897

EDITIUNEA LIGEII

BUCURESCI

TIPOGRAFIA MODERNĂ, GRIGORIE LUIS

1897

Fraților,

Chiețați, prin încrederea colegilor din toată țara, a conduce interesele «Ligei», nu ne vom da în lături de la nici-o jertfă întru îndeplinirea datoriilor noastre.

Misiunea «Ligei» e mare și sfântă : ea resună aspirațiunile unui popor leal și hotărât, popor de ordine și de civilizație, carele, în trecut, și-a împlinit cu eroism menirea și în viitor ș'o va desăvârși fără șovăire.

Dreptul nostru de a fi se întemeiază pe tăria și idealitatea rasei noastre, pe bărbăția cu care am stat zid de apărare a două civilizații : romană și creștină.

Nu întâmplarea ne-a aruncat pe clinele Carpaților, ci voința conscientă a Imperiului care întregia în sine o întinsă și adâncă civilizațiune. Am făcut parte din hotarul puternic, tras pe fața pământului spre a despărți omenirea cu lege și cu ideal de haosul barbarilor răscoliți din neguri și pustietăți.

Puși în cel mai greu punct al apărării, în noi s'a izbit, fără a ne clinti, puhoarele sălbatice cari risipiseră atâtea popoare. Și ne-am înfipt de veci în Carpații noștri pentru ca mai apoi să aducem creștinătății același serviciu pe care'l aduserăm și lumii antice.

Istoria românilor de pretutindeni stă mărturie de vrednicia cu care ne-am îndeplinit rolul de cea mai depărtată santinelă a Europei civilisate.

De aceea acolo unde suntem avem dreptul de

a fi, cu fisionomia noastră de popor romanic, pe locul stăpânit de noi neîntrerupt și mai înainte de ivirea Maghiarilor cari până acum n'au contribuit cu nimic la binele și armonia generală a omenirei.

Nu, noi nu suntem turburătorii relațiunilor Statului nostru, nici nu pornim din «irredentismul daco-roman»; ci numai atât să se știe, că ființa poporului român, astăzi ca și în vârtejle de odinioară, este una și aceeași, condusă de același ideal care a licărit în umbrele istoriei și strălucește în luminile viitorului.

Nu cu trufia Maghiarilor, ci cu liniștea oamenilor nestrămutați în hotărârile lor, mărturisim lumii că avem o datorie mai presus de oricare alta: să ne împărtășim cu durerea fraților noștri de peste Carpați pînă ce va sosi ceasul când își vor dobîndi drepturile în toată întregimea lor.

Ne supunem neînvinsei legi care cărmuește conștiința pațională când ne impunem toate jertfele pentru desrobirea românilor de dincolo.

Ei vor o Patrie și astăzi Ungaria este «temnița naționalităților».

Fraților, să ne îndeplinim cu toții datoria, și fiți încredințați că iubirea și energia noastră vor înzeca puterile lor de rezistență și de biruință.

Comitetul Central al «Ligei»:

M. Vlădescu, B. St. Delavrancea, I. Periețianu-Buzău, Al. Lupașcu, I. C. Grădișteanu, D. S. Nenitescu, B. Paltineanu, A. D. Florescu, V. Al. Miculescu, Zefir Herescu, Anton Vanicu, C. Rădulescu-Motru.

DISCURSUL D-LUI M. VLADESCU

Președintele Comitetului Central al Ligei

Domnilor,

Neașteptata și îngrijitoare întorsătură, pe care a luat-o în ultimele momente cestiunea noastră națională, a determinat pe membrii comitetului central executiv al *Ligei* pentru unitatea culturală a tuturilor Românilor, cărora d-voastră ați încredințat privegherea neadormită a unora din permanentele noastre interese naționale, să vă convoace în meeting de manifestare.

Intrunirea d-voastră măreață, puternică, și caldă vibrație patriotică, care face să tremure cele mai ascunse și mai înalte coarde ale ființei noastre, ne dau sentimentul bradanc, că aceleași simțiri, același gând ne unește pe toți câți suntem adunați în această sală, pe toți câți, în această țară, avem o inimă românească. (*Aplause*)

Solemn și grav e sentimentul nostru; solemnă și gravă e situațiunea momentului.

Căci, dacă atitudinea și manifestarea voinței noastre se resimte,—și *trebuie natural să se resimtă în raporturile noastre interne — ea răspunde cu ultima elociență acelor cercuri politice străine, cari au dorința precum au interesul și dorința de a o cunoaște.*

Și, pentru că toate combinațiunile omenеști, voința poporului, adică acțiunea lui, reprezintă rezultatul moral și mai ales efectiv, pentru aceea voi, cetățeni români ai capitalei române, sunteți dator să vă exprimați voința voastră. (*Aplause*)

Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor, instituțiunea noastră, creiată în vederea marilor noastre interese naționale vă chia-

mă și vă cere să vă faceți datoria de Români, să exprimați cu actul acesta voința noastră. (*Aplause prelungite*)

Și pentru-că, iubiți concetățeni, vorba nu e de o manifestare zgomotoasă, în care să facem să se audă numai glasul nostru de simpatie pentru frații de peste munți, amenințați în existența lor națională, ci vorba e de propria noastră demnitate națională, lovită de Unguri cu cea din urmă ignominie, manifestați-vă ca popor liber în țară liberă, cu toată energia calmă, pe care o dau convingerile profunde și încrederea desăvârșită în propriile puteri.

Dovediți prin atitudinea voastră demnă și hotărâtă, că dacă e un popor încă neajuns la maturitatea politică, că dacă există un popor incapabil de a juca rolul ce își arogă singur de popor de ordine și soliditate în Europa orientală, - acel popor este poporul maghiar ! (Aplause. Aprobări în toată sala).

Arătați că el, care ne denunță continuu pe noi, popor de liniște, de muncă și de cultură — ca pe niște agitatori de profesie și pe niște tulburători ai liniștei și ai păcii europene, că el nu scapă nici o ocazie, ori-cât de delicată și de solemnă ar fi ea, de a izbi, cu ultima aroganță și nedemnitate, în sentimentul nostru cel mai sacru : iubirea de neam și de limbă. (*Aplause prelungite*)

Cum ? Au conștiința noastră națională nu s'a afirmat cu destulă putere ? Aū solidaritatea individualității etnice, culturale și naționale a tuturor Românilor nu a apărut, în toată realitatea ființei sale mărețe și impunătoare ? Aū noi, Români liberi nu am dovedit lumei că — tari pe propriile noastre puteri — suntem gata a sacrifica întreaga noastră suflare pentru națiunea noastră și drepturile ei impres-

criptibile la o existență națională? Au nu primit-am noi cu tot entuziasmul, cu toată iubirea, cu toată loialitatea, cu cuviința și demnitatea unui popor conștient de sine, conștient de îndatoririle și rolul său de popor de ordine și de pace la porțile orientale ale Europei, pe M. Sa împăratul Austriei și Regele Ungariei? Citească d-lor întreaga presă română de atunci și vor înțelege, din tonul și măsura sa, de câtă adincă înțelegere a moravurilor și de câtă maturitate politică am dat dovadă. (Aplause. Viș aprobări)

Ei bine, domnilor, care este înțelepciunea presei maghiare? Ce orbire trufașe a îndemnat-o, ca tocmai cu ocazia vizitei înțeleptului nostru monarh în capitala lor, să ne arunce infama insultă, că noi—cetățeni ai regatului român, ce zic? am ajutat chiar pe sălbaticii inimi ai rasei noastre să ciopârtească organismul nostru național? (Aplause prelungite)

Răspundeți sus și tare; răspundeți categoric, voi, cetățeni ai capitalei române, că aceasta nu va fi. Faceți să văză și să înțeleagă adversarii noștri că atâta vreme cât, prin politica lor de agresiune, de persecuțiune și amenințare primejduesc existența națională românească a fraților noștri de peste munți, atâta vreme pacea și liniștea, atâta vreme prietenia și concordia nu vor intra, nu au loc să intre în sufletele Românilor. (Aplause entusiaste)

Faceți să priceapă opinia publică maghiară că acum, mai puțin ca ori când, poporul român e decis a se amputa singur. Faceți să se știe de toți cei ce de aproape sau de departe, se interesează de națiunea română, că nu acum, când naționalitățile din Austria sunt la pragul câștigării vieții lor naționale, poporul

Român va da concursul său Maghiarilor, ca să zdrobească propria noastră rasă.

Nu, aceasta nu va fi, pentru că nu o voește întreaga suflare românească. (Aplause prelungite. Ovațiuni)

DISCURSUL D-LUI BARBU DELAVRANCEA

Vice-președintele Comitetului Central al Ligei

Domnilor,

Diferitele State la cari ar aparține un popor, nu fac din el mai multe ființe deosebite, nici mai multe bucăți contopite în alte ființe etnice.

Aceeași origine, aceeași limbă, același geniu, o identitate de funcțiune în omenire, — în trecut ca și în prezent, — fac din noi, toți Români, o singură ființă, animată de un suflet care crește neconținut, reflectând în aceeași conștiință durerile trecutului și speranțele viitorului. *(Aplause).*

Orî unde ar fi atinsă această ființă, emoțiunile ei cutreeră întregul organism, ajugând la maximum emoțional, aci, în mijlocul nostru, în centrul acestui tot etnic și natural. *(Aplause. Aprobări).*

Nimic nu poate perverti un neam care și-a salvat conștiința de sine. Nimeni nu-i poate impune o sensibilitate nepotrivită cu firăscul lui, nici noui legi de viață care să-i prefacă conștiința de rasă într'o altă conștiință a unei alte rase. Asemenea sorbire a unei conștiințe naționale în altă conștiință națională, este o imposibilitate. Frigonirea întărește în loc d'a slabi, injustiția pasionează pentru justiție, în temnițele politice nobilul sentiment de libertate atinge culmea expansiunii. *(Aplause).*

Știți, d-lor, că cuvintele noastre și ale fraților

noștri au fost în tot-d'a-una siluite, în scop de a se stoarce înțelesul unui irredentism daco-roman.

Când însă noi vorbim de acea ființa unitară, nu desfășurăm drapelul revoluțiunii, nici nu punem la cale cu cei de dincolo deslipiri și alipiri, sfărîmări și întregiri. Nu, d-lor, ci constatăm, prin percepțiunea specifică a ori-cărui neam, ceea-ce înfărsit școala istorică modernă și psihologia raselor și a popoarelor—știința proaspătă—au izbutit să dovedească ca un adevăr atât de neînduplecat încât a învins toate combinațiunile trecătoare cari n'au ținut seamă de el.

Soarta, nenorocirile, au putut despărți un popor, idealitatea lui însă a rămas identică. În acest înțeles Carpații nu au despărțit ființa noastră în două, ci i a menținut întregimea ei, adăpostind în vremuri de urgie pentru a revêrsa mai apoi, d'o parte și de alta, aceeași doină, în aceeași limbă, mișcată de același geniū. (*Aplause prelungite*).

Elvețian e germanul Elveției, elvețian e francesul Elveției, și cu toate acestea în dezastrul de la 1870 lacrimile din Geneva au fost sincronice cu bucuriile din Zürich. Saxonul din Ungaria, ori-cât de devotat ar deveni Statului său, inima lui va bate puternic ori de câte-ori un pic de glorie se va adăoga la marea glorie a Germaniei. Fenomen natural pe care nici o organizație din lume nu-l poate preface, nici, mai puțin, distruge.

Ei bine, d-lor, ce s'a schimbat dincolo, pentru ca presa maghiară să aibă halucinația că noi, d'aci încolo, vom deveni nepăsători la durerile celor de dincolo, reci și sceptici în fața lungului șir de martiri cari își pogoară—unii tineretele și ilusiile, alții bătrânețele și amărăciunile—în temnițele Ungariei? (*Aplause entusiaste*). Ce

s'a schimbat în cei de dincolo ? Ce s'a schimbat în noi ? Nimic. Ei sunt tot cum au fost, și noi nu putem fi de cât aceiași ! (*Aplause prelungite. Viă aprobări*).

Presă maghiară s'a încercat să dea visitei M. S. Regelui altă semnificare de cât aceea care reese, limpede și hotărit, din toastele Suveranilor amici.

România și Regele Carol sunt de mult, spre de-opotriva lor glorie, un factor însemnat în liniștea lumii. Și «bunele relațiuni» — oră cât de coprinzătoră ar fi acești termeni în unele împrejurări — se referă la *Statele* celor două Suverani, la combinațiunea înțelepciunii și a energiilor lor pentru echilibrul și pacea Europei.

Domnilor, gândirea Regelui neconținut a trebuit să treacă peste marginile actualității. Și când pasiunile oamenilor politici, enervați în niște frământări politice prea aspre și adesea prea nedrepte, au cercat să turbure meditațiunile Lui, El a rămas senin, întrevăzând într'un viitor apropiat : pavilionul României alunecând cu mândrie peste luciul mărilor, buna și străvechea faimă a numelui nostru reinviind mai măreață ca odinioară și lumina poporului român crescând și luminând peste depărtările Orientului. (*Aplause prelungite*).

Când dar de 30 de ani are acest ideal, concepând mărirea și gloria Lui în mărirea și gloria noastră, ar fi o rătăcire să se presupue, o clipă măcar, că visita de la Budapesta consacra, în contra justiției, în contra dreptului ginților, în contra umanității și în contra durerei noastre, jalea și robia a trei milioane de Români ! (*Aplause*).

Știți că de mine nu s'au lipit vanitățile absurde, că n'am lingușit pe nimeni, că am suferit și voiți suferi din cauza revoltei mele în contra

orî cărei făţarnicii. Cred însă, şi sunt adânc convins, că este o nebunie a se susţine că Aceluia care urmăreşte neconţinut mărirea României i-ar fi indiferent micşorarea Românilor, umilând deopotrivă şi pe cei asupriţi şi pe cei liberi. (*Aplause prelungite. Vii aprobări în toată sala*).

Dar fudulia primitivă şi sgomotoasă a publiciştilor din Budapesta, 'i-a făcut să nu aibă nici măsură, nici delicateta, afirmând că Regele Carol a arătat cu degetul, Românilor de peste Carpaţi, calea robiei, El care a deschis cu sabia Românilor de dincoace de Carpaţi, calea independenţei şi a gloriei! (*Aplause*).

Nu, d-lor, noi nu vom turbura relaţiunile înţelepte şi de bună prietenie ale Statului nostru cu cele-lalte State, dar un lucru să se ştie, că nimic neschimbându-se dincolo de Carpaţi, nimic nu se va scimba dincoace de Carpaţi. (*Aplause îndelung repetate*)
ty Library Cluj

Din durerea unui popor care suferă robie pe pământul apărat atâtea secole prin jertfa şi eroismul generaţiilor lui trecute, care suferă robie acolo unde a răsunat limba lui cu sute de ani înainte de primele zile ale mileniului maghiar, care suferă robie fără ca barim să fi fost cucerit prin arme de asupritorii lui, — iată din ce a născut cestiunea naţională.

În numele suferinţei şi a drepturilor imprescriptibile, s'aun ridicat mulţi şi de mult, printre cari, Raţiu, stă falnic şi neclintit ca un munte încoronat cu zăpadă printre alţi munţi acoperiţi cu brazî. (*Aplause. Mare entusiasm în sală. Strigăte de «ura» şi de «să trăiască»*).

Cine l'a auzit zicând, în ajun de-a porni la Segedin, «cel mai fericit moment al vieţii mele va fi acela în care îmi voi lăsa oasele şi ţărâna în temniţele Ungariei», şi cine a văzut cu câtă voioşie pleacă publicistul de dincolo în

infecțiunea temnițelor ordinare s'a convins, străin sau român, că un popor care zămislește asemenea bătrâni și asemenea tineri, va trebui să învingă, va trebui să dobândească «egala îndreptățire», care resumă revendicările legitime ale Românilor de peste Carpați. (*Aplause. Viă Aprobări*).

Cât pentru noi... noi nu concepem revoluționar cestiunea națională. Noi, dorim fericire și libertate deplină celor de dincolo, fără a esclude credința și devotamentul în legile și Statul Ungariei. Noi concepem ființa etnică și psihologică a Românilor ca un gigantic și secular stejar ale caruia rădăcinii despica stâncile, străbat Carpații și se înfig adânc, d'o parte și de alta, ale căruia ramuri, sănătoase și pline de rod, pleacă mândru din pustiele arse de soare ale Ungariei și se apleacă fermecător peste apele Danubiului. Nu suntem noi stăpâni pe umbra și rodul de peste hotarele României. dar nimeni nu poate devasta mândrețea și distruge unele rădăcinii, ce trec dincolo de aceste hotare, fără ca ofilirea să nu coprinză fâlnicia și viața întregului arbore. (*Aplause prelungite*).

Iacă de ce, și în ce sens, domnilor, nefericirile fraților noștri de peste Carpați vor fi puzura nefericirile noastre, iacă de ce injustițiile făptuite în contra lor în contra noastră se îndreaptă, iacă de ce sabia care spînzura asupra capului lor d'asupra capului nostru se clatină. (*Aplause entusiaste. Mare emoțiune în sală*).

Mai sunt oameni cu minte în Ungaria, scriea o gazetă din Viena, cu tot șovinismul orb al celor din Budapesta. Acestor oameni cu minte le este ușor să întrevază cum pot ajunge la o amicitie, durabilă și folositoare tuturor, între noi și maghiari. N'aū de cât să realizeze «egala îndreptățire», și acum, ca și odinioară declarăm

că în acest cas, Ungaria nu ar avea cetățeni mai devotați ca românii de dincolo, nici amici mai buni ca pe noi ceștia de dincoace de Carpați.

Până atunci însă noi vom simți și vom cugeta cum am simțit și am cugetat, până atunci, vom veghea și ne vom face datoria! (*Aplause entusiaste. Ovațiuni*).

MOTIUNEA

Votată în meetingul național ținut în 21 Septembrie
1897, în Sala Hugo din București

«*Față cu insinuațiunile presei maghiare, că vizita M. S. Regelui României la Budapesta ar însemna părăsirea din partea cetățenilor României a cauzei fraților lor de peste munți,*

«*Noi cetățenii capitalei protestăm contra acestor insinuațiuni și declarăm, că nu vom părăsi un singur moment cauza fraților noștri de peste munți, cât timp ei vor fi primejduiți în existența lor națională.*

«*Neclintiiți în convingerea despre legitimitatea drepturilor lor la o viață națională, le trimitem salutul nostru frățesc și încredințarea nestrămutatei noastre solidarități, declarînd în fața lumii, că astăzi, mai mult ca ori-când, le vom da întreg șprizjinul nostru în marea și dreapta lor luptă.*

«*Interesele permanente ale individualității noastre etnice și demnitatea noastră națională constituindu-ne o sacră datorie de a ne strînge puternic rîndurile în jurul Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor, și fiind adînc pătrunși de înalta menire a acestei patriotice instituțiuni, declarăm și ne îndatorim a o ridica cu inima și fapta la înălțimea unei inexpugnabile fortărețe a naționalității noastre.*

«*Suntem siguri, că tot ce este minte luminată și inimă românească în această țară ne va înțelege și ne va urma.*»

